

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet
Postboks 8004 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 13.05.2024
Vår ref. 24/818-12
622.0/GOBJ
Deres ref. 24/868-3

Att:

Høringssvar - NOU 2024:1 Definisjon og registrering av ideelle velferdsaktører

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets høringsbrev datert 29. februar 2024. LO takker for muligheten til å uttale seg.

LO mener at midler bevilget til velferd skal gå til tjenesten og ikke ende opp som profitt hos kommersielle aktører. Våre felles velferdstjenester er ikke som andre varer og tjenester og er ikke egnet for konkurranse og markedslogikk. Å tillate profittmotiv hos de som leverer tjenesten undergraver formålet med tjenestene, som er at tjenesten skal dekke grunnleggende behov i befolkningen, og fordeles etter behov uavhengig av den enkeltes lommebok.

Profittmotivet hos de kommersielle endrer for det første prioriteringen av hvem som får tjenesten i retning av at de mest ressurssterke får mer og motsatt. Og for det annet fører profittmotivet til at offentlige skattemidler lekker ut som profitt til private eiere, slik vi har sett i for eksempel barnehagesektoren, noe som på sikt kan redusere oppslutningen om at tjenesten skal finansieres av fellesskapet. Og for det tredje har profittmotivet vist seg å føre til svekkede lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår for de som arbeider i tjenesten.

I tillegg vil kommersielle aktører som mottar offentlig finansiering kunne bruke dette som base for utvikling av et rent privatfinansiert tilbud av tilsvarende tjenester. I sektorer med mangel på arbeidskraft, som i helsesektoren, vil fremvekst av rene privatfinansierte tilbud trekke grunnressurser bort fra det offentlig finansierte tilbudet, med økt behov for kostbar innleie og vikarbruk som konsekvens.

På denne bakgrunn er LO enig i utgangspunktet for utvalgets arbeid, som er å tilrettelegge for at ideelle aktører – uten profittmotiv – fortsatt skal kunne ha en viktig rolle i forsyningen av offentlig finansierte velferdstjenester.

LO støtter utvalgets forslag til definisjon av ideell aktør og registerløsning. Vi vil imidlertid understreke at man basert på erfaringer med denne definisjonen vurderer om det er behov for en særskilt organisasjonsform for ideelle velferdsaktører, slik også utvalget selv påpeker.¹ Vi forstår at utvalget har lagt vekt på at ideelle aktører ikke skal tvinges til å omdanne seg for fortsatt å kunne levere offentlig finansierte velferdstjenester. Men dersom det viser seg at foreliggende definisjon fører til høy ressursbruk til kontroll, oppfølging og rettslige tvister (transaksjonskostnader) er det etter vårt syn et argument for å kreve en særskilt organisasjonsform for ideelle velferdsaktører. Vi viser i den sammenheng til at utvalget selv pekte på at «flere enn to nivåer i en konsernlignende struktur kan innebære større kontrolloppgaver for myndighetene, og at det derfor kan være gode grunner til strengere regulering i slike tilfeller».²

¹ NOU 2024:1 s. 105.

² Utvalget ble nedsatt med 13 medlemmer, men to har måttet trekke seg fordi ny jobbsituasjon ikke var forenlig med fortsatt deltakelse i utvalget.

LO vil avslutningsvis oppfordre regjeringen til å benytte Avkommersialiseringsutvalgets arbeid for raskt å få på plass virkemidler som kan sikre at fellesskapets ressurser forvaltes på en demokratisk måte som sikrer oppslutning om helhetlige velferdstjenester til hele befolkningen. Utvalget er underlagt Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, men fordi tema i sluttrapporten ventelig vil være sektorspesifikke er det viktig at også de enkelte sektordepartement kobles på og følger opp anbefalinger i sluttrapporten.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Peggy Hessen Følsvik
(sign.)

Roger Bjørnstad
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.